

SOSYAL POLİTİKA VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİNDE GÜNCEL SORUNLAR: V

Editör
Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ

Manisa – 2023

SOSYAL POLİTİKA VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİNDE GÜNCEL SORUNLAR: V

Editör, Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ

TURKUAZKEY AKADEMİK YAYINLAR

Araştırma Kitapları Dizisi

Sosyal Bilimler No : 2023/22

ISBN : 978-625-6379-80-0

Basım sayısı : 1. Basım, Manisa – Aralık 2023

© Copyright 2023. Turkuaz Kongre Organizasyonu Fuarçılık Yayıncılık Eğitim Turizm ve Tic. Ltd. Şti. Sertifika no: 57300

Bu kitabın bütün hakları Turkuaz Kongre Organizasyonu Fuarçılık Yayıncılık Eğitim Turizm ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilmeden kitaptan alıntı yapılamaz; Turkuaz Kongre Organizasyonu Fuarçılık Yayıncılık Eğitim Turizm ve Ticaret Limited Şirketi'nin yazılı izni olmadan radyo ve televizyona uyarlanamaz; oyun, film, elektronik kitap, CD veya manyetik bant haline getirilemez; fotokopi veya herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz. Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir

Kütüphane Bilgi Kartı

Editör, Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ

SOSYAL POLİTİKA VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİNDE

GÜNCEL SORUNLAR: V / Editör, Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ

Birinci Basım 2023 + 306s. 16x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-625-6379-80-0

Sayfa ve kapak tasarımı: Turkuazkey Akademik Yayınlar
(Kapak resimleri Freepik'ten alınmıştır)

Basımcı Adresi: İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No.: 48 İskitler 06070 Ankara-Türkiye. Yetkili kişi: Aytaç UZUN / Matbaacı sertifika numarası: 47865 / +90 312 341 36 67 / +90 533 093 78 64 / soncagyayincilik@gmail.com / <https://www.soncagyayincilik.com.tr/>.

Turkuaz Kongre Organizasyonu Fuarçılık Yayıncılık Eğitim Turizm ve Ticaret Limited Şirketi.

1. Anafartalar Mah. Konuk Cad. No:6-10

Şehzadeler 45060/Manisa-Türkiye

turkuazkey@hotmail.com / dizigiturkuazkey@gmail.com

+90 546 774 97 01 / <http://turkuazkey.com>

TAKDİM

Dünyada toplum hayatını ilgilendiren eskilerin deyimiyle; içtimai hayatın hemen hemen her alanında değişim ve gelişim süreci, son sürat devam edegelmektedir. Özellikle bilişim teknolojilerinin her alanda kapsamlı ve yaygın olarak kullanılmasıyla birlikte tüm sektörlerde ardi arkası kesilmeyen yenilikler olmaktadır. Hatta “olmaktadır” ibaresi dahi bu durumun izahatında yetersiz kalmakta, neredeyse günün her anında yeni bir gelişmeyle karşı karşıya kalınmakta ve bu sürecin daha da hızlanarak devam edeceği anlaşılmaktadır. Gelişen ve yenilenen teknoloji ile birlikte çok sayıda mesleki teşekküller doğmakta ve bunların yol açtığı sosyo-ekonomik etkilerle insanlık baş başa kalmaktadır. Tarihte başta bireyler olmak üzere toplumların ihtiyaçları iktisadi gelişmeye paralel olarak artarak devam edegelmiştir. Ancak kaynakların etkin kullanılamaması probleminin devam edegelmesi ya da etkin kullanmaya ilişkin kapsamlı düzenlemelerin yapılamaması; bugün geldiğimiz noktada birçok sorunu da insanlık beraberinde ekonomik sistem içerisinde hali hazırda bünyesinde bulundurmaktadır. Her daim toplumların başta bilimsel, ekonomik ve sosyal açıdan çalışmaları ve araştırmaları devam etse de gelişimin ve değişimin durmaksızın devam ede geldiği gümünüz dünyasında sosyo-ekonomik alandaki sorunları çözmeye köklü değişimlerin ve rasyonel kararların hala yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu nedenle özellikle sosyal bilimlerde daha kapsamlı ve analitik çözümlemeye yönelik çalışmalara olan ihtiyaç; başta ülkemizde olmak üzere tüm dünya genelinde artarak devam etmektedir. Elinizdeki kitap çalışmasının temel amaçlarından birisini de bu öngörü oluşturmaktadır.

Birinci bölümde Doç. Dr. Mustafa KOÇANCI tarafından “Genç İşsizliği Üzerine Bir Değerlendirme” isimli çalışma kaleme alınmıştır. Çalışmada; “iş” ve “işsizlik” kavramlarının analitik açıklanmasının akabinde emek faktörünün önemine işaret edilerek genç işsizlik konusu akademik açıdan detaylıca ele alınmaktadır.

İkinci bölümde Doç. Dr. Beyhan AKSOY tarafından yazılan “Dış Kaynak Kullanımı ve Etik Sorunlar” isimli özgün çalışma yer

almaktadır. Çalışmada; dış kaynak kullanımı, bir örgütün başka bir örgütle önemli bir işlev veya faaliyetin hizmet veya ürünlerini sağlamak üzere sözleşme yapması olarak tanımlanmakta ve dış kaynak kullanımı uygulamasının ortaya çıkardığı etik sorunlar literatür bağlamında incelenmektedir.

Üçüncü bölümde Ar. Gör. İbrahim KARA ve Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK tarafından “Kültür Mantarı İşçilerinin Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Nitel Bir Araştırma: Korkuteli Örneği” başlıklı çalışma yer almaktadır. Çalışmada, tarımsal istihdam alanı olarak kültür mantarı üretiminde çalışan işçilerin çalışma ortamları hakkında bilgi edinmek, çalışma koşulları, yaptıkları işler, sosyal güvence durumları ve çalışma ortamındaki tehlikeler ve yaşadıkları sorunlar hakkında bilgiler sunulmaktadır.

Dördüncü bölümde Büşra BARAN ve Doç. Dr. Mete Kaan NAMAL tarafından hazırlanan “Avrupa Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemleri” isimli çalışma yer almaktadır. Çalışma kapsamında 6 farklı Avrupa ülkesinde uygulanan mesleki ve teknik eğitim sistemi incelenmiş olup ülkelerin eğitim ve işgücü istatistikleri ayrıca irdelenerek bir derleme çalışması hazırlanmıştır.

Beşinci bölümde Serap AKAR ile Dr. Öğr. Üyesi Ayten YAĞMUR tarafından yapılan “Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Lisans ve Lisansüstü Programlarının Değerlendirilmesi: Kalkınma Planları Üzerine Bir İnceleme” isimli çalışma yer almaktadır. Araştırmada eğitimin geçmişten günümüze pek çok boyutuyla ele alınan bir kurum olduğu, toplumların da bu gelişmelere ayak uydurabilmek ve nitelikli işgücü ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına eğitime önem verdikleri, bu hususta yükseköğretimin, toplumların ve bireylerin gelişmesi için önemli rol oynayan kurumlar olarak kalkınma programları kapsamında da yapılandırıldığından söz edilmektedir.

Altıncı bölümde Ahmet Kemalettin KUZUCU ve Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ tarafından ele alınan “Afet ve Savaş Sonrasında Ortaya Çıkan Barınma İhtiyacının Karşılansında Uygulanan Süreç Yöntemlerinin Sosyal Etkileri” isimli çalışma yer almaktadır. Bu çalışma; afet ve savaş sonrasında ortaya çıkan barınma ihtiyacının karşılanmasında kullanılan çeşitli yöntemlerin sosyal etkilerini, bu etkilerin karmaşıklığı ve çok boyutluluğu nedeniyle farklı

olaylardaki farklı deneyimleri, yöntemleri ve değişken sosyo-kültürel koşulları ele almaktadır.

Yedinci bölümde Elif Nihal ÖZDEMİR ile Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ tarafından “İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk: Nitel Bir Araştırma” isimli çalışma yer almaktadır. Bu araştırma kapsamında genel olarak arabuluculuk süreç ve sisteminde var olan durumlar daha sonrasında özel olarak iş uyuşmazlıkları incelenmiş ve bulgular çerçevesinde öneriler sunulmuştur.

Sekizinci bölümde Neşe Önder YAŞAR tarafından yazılan “ILO Sözleşmeleri ve Avrupa Sosyal Şartı Kapsamında Türkiye’de Kadının Çalışma Yaşamını Şekillendiren Hukuksal Çerçeve” isimli çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’nin ILO ve Avrupa Sosyal Şartı’na entegrasyon politikaları kapsamında yürürlüğe giren kanun, yönetmelik, genelge ve planlarına değinilerek bu politikaların ILO’nun kadın istihdamına doğrudan ve dolaylı olarak etki eden sözleşmeleri ile Avrupa Sosyal Şartı hükümlerine gösterdiği uyum değerlendirilmiştir.

Dokuzuncu bölümde Doç. Dr. Mustafa KOÇANCI tarafından ele alınan “Sınırı Geçenler (Göçmenler) Türkiye İşgücü Piyasasını Nasıl Etkiliyor?” isimli özgün araştırma bulunmaktadır. Çalışmada, farklı coğrafya, ülke ve toplumsal tabakalardan bir şekilde gelerek Türkiye’ye yerleşen ya da giriş yapan insanların Türkiye’de işgücü piyasasına yansımalarının akademik yönüyle incelenmesi yapılmaktadır.

Onuncu bölümde Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ ve Hasan KARABAY’ın birlikte hazırladığı bu çalışmada “Asgari İşçilik ve Sahte Sigortalılığa İlişkin Genel Hususlar” başlığı altında; Sosyal Güvenlik Sistemi içerisinde asgari işçilik uygulamasının ve sahte sigortalılık kavramlarının mevzuattaki durumlarının ele alınması ile tarihsel süreçlerdeki kanuni dayanaklarının açıklanması yer almaktadır.

Sosyal Politika ve Çalışma İlişkilerinde Güncel Sorunları V isimli bu çalışma; en başta bölümümüz olmak üzere farklı üniversitelerde görev yapan Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü öğretim üyeleri tarafından lisansüstü öğrencilerinin akademik araştırmalara

teşvik edilmeleri ve yönlendirilmeleri gayesi sonucu ortaya çıkan akademik bir üründür. Periyodik olarak 2018 yılından itibaren Covid-19 pandemisi hariç günümüze değin düzenli olarak Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Hocaları tarafından yapılagelmiştir. Bu çalışma, serinin beşinci kitabıdır. Serinin birinci kitabı Doç. Dr. Mete Kaan NAMAL, ikinci kitabı Doç. Dr. Mustafa KOÇANCI ve Ar. Gör. Hazal YERLİKAYA, üçüncü kitabı Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ ve dördüncü kitabı Dr. Öğr. Üyesi Ayten YAĞMUR editörlüğünde yayımlanarak güncel sorunlara dikkat çekmek adına bilimsel çalışmalarıyla akademik hayata büyük katkılar sağlamışlardır. Serinin devamı niteliğindeki bu kitabın tasarlanması ile hazırlanması safhalarında, başta bölüm çalışma arkadaşlarım olmak üzere kitabımıza katkı sunan tüm meslektaşlarıma, lisansüstü öğrencilerime ve Turkuaz Kongre Eğitim Yayıncılık yetkililerine nihayetinde tüm destek verenlere çok teşekkür ediyorum. Ayrıca kıymetli zamanlarını benden esirgemeyen büyük fedakârlık ve destekleriyle, bana huzurlu bir çalışma ortamı sağlayan eşim ve çocuklarıma da en içten şükranlarımı sunuyorum.

Tüm meraklılara ve okuyuculara faydalı olması temennisiyle...

Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ

Antalya, Aralık 2023

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	i
YAZARLARIN ÖZGEÇMİŞLERİ.....	xiii
Ahmet Kemalettin KUZUCU	xiii
Araş. Gör. İbrahim KARA	xiii
Büşra BARAN	xiii
Doç. Dr. Beyhan AKSOY	xiv
Doç. Dr. Mete Kaan NAMAL	xiv
Dr. Öğr. Üyesi Ayten YAĞMUR.....	xv
Dr. Öğr. Üyesi Şerife DURMAZ	xv
Elif Nihal ÖZDEMİR	xv
Hasan KARABAY.....	xvi
Doç. Dr. Mustafa KOÇANCI.....	xvi
Neşe ÖNDER YAŞAR.....	xvi
Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK.....	xvii
Prof.Dr. Muhammed KARATAŞ.....	xvii
Serap AKAR.....	xviii

BÖLÜM 1

GENÇ İŞSİZLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Mustafa KOÇANCI

1 Giriş	1
2 Genç İşsizliğinden Önce İşsizlik	4
3 Genç İşsizliği	7
4 Genç İşsizliği'nin Nedenleri.....	10
5 Sonuç Yerine	16
Kaynakça	18

BÖLÜM 2
DIŞ KAYNAK KULLANIMI VE ETİK SORUNLAR
Beyhan AKSOY

1 Giriş	23
2 Dış Kaynak Kullanımı.....	25
3 İş Ahlakı ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk.....	29
4 Dış Kaynak Kullanımının Ortaya Çıkardığı Etik Sorunlar.....	34
5 Sonuç: Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kapsamında Dış Kaynak Kullanımı	39
Kaynakça	42

BÖLÜM 3
KÜLTÜR MANTARI İŞÇİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI
SORUNLAR ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA:
KORKUTELİ ÖRNEĞİ
İbrahim KARA - Mustafa ÖZTÜRK

1 Giriş	47
2 Tarımın Tanımı ve Tarım Sektörünün Genel Özellikleri	48
3 Tarım İşçilerinin Karşılaştığı Sorunlar	49
3.1 Kayıtdışı İstihdam.....	50
3.2 Sosyal Güvenlik.....	51
3.3 İş Sağlığı ve İş Güvenliği	52
3.4 Yoksulluk.....	54
4 Yöntem	55
5 Örneklem	56
6 Bulgular	57
6.1 Çalışma Ortamı	59
6.2 İş Sağlığı ve Güvenliği	61
6.2.1 Yapılan İşler	61
6.2.2 İş kıyafetleri ve Kişisel Ekipman Kullanımı.....	62
6.2.3 Kimyasal Madde Kullanımı	63
6.2.4 Yük Taşıma	64
6.2.5 Çalışma Ortamındaki Tehlikeler	65
6.2.6 İş Kazası	65

6.3	Kültür Mantarı İşçilerinin Sosyal Güvence Durumları	66
6.4	Gelirden Memnuniyet ve Yoksulluk Durumu	67
7	Sonuç	68
	Kaynakça	70

BÖLÜM 4

AVRUPA ÜLKELERİNDE MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM SİSTEMLERİ

Büşra BARAN, Mete Kaan NAMAL

1	Giriş	73
2	Bazı Avrupa Ülkelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Sistem Yapılanması	75
2.1	Çek Cumhuriyeti (ÇEKYA)	77
2.1.1	Çekya ile İlgili Genel Bilgiler	77
2.1.2	Bakanlık Teşkilatı.....	77
2.1.3	Eğitim Sistemi	78
2.1.4	Mesleki Eğitim Sistemi	78
2.2	Birleşik Krallık (İngiltere)	79
2.2.1	Birleşik Krallık (İngiltere) ile İlgili Genel Bilgiler	79
2.2.2	Bakanlık Teşkilatı.....	80
2.2.3	Eğitim Sistemi (İngiltere).....	80
2.2.4	Mesleki Eğitim Sistemi (İngiltere).....	81
2.3	Finlandiya.....	83
2.3.1	Finlandiya ile İlgili Genel Bilgiler	83
2.3.2	Bakanlık Teşkilatı.....	84
2.3.3	Eğitim Sistemi	84
2.3.4	Mesleki Eğitim Sistemi	85
2.4	Almanya	87
2.4.1	Almanya ile İlgili Genel Bilgiler.....	87
2.4.2	Bakanlık Teşkilatı.....	88
2.4.3	Eğitim Sistemi	89
2.4.4	Mesleki Eğitim Sistemi	92
2.5	İspanya	95
2.5.1	İspanya ile İlgili Genel Bilgiler	95
2.5.2	Bakanlık Teşkilatı.....	96

2.5.3	Eğitim Sistemi	96
2.5.4	Mesleki Eğitim Sistemi	97
2.6	Yunanistan	99
2.6.1	Yunanistan ile İlgili Genel Bilgiler	99
2.6.2	Bakanlık Teşkilatı	100
2.6.3	Eğitim Sistemi	100
2.6.4	Mesleki Eğitim Sistemi	101
3	Avrupa Ülkeleri Eğitim Verileri	103
3.1	Ortaöğretim Okul Türüne Göre Mezun Öğrenci Oranları .	103
3.2	Yaş, Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşgücü İstatistikleri.....	104
3.3	Yaş, Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre NEET Oranları ...	105
4	Sonuç	107
	Kaynakça	110

BÖLÜM 5

ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ BÖLÜMÜ LİSANS VE LİSANSÜSTÜ PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: KALKINMA PLANLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Serap AKAR - Ayten YAĞMUR

1	Giriş	119
2	Literatür	121
2.1	Eğitim.....	121
2.2	Sosyal Politika	122
2.3	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi.....	124
3	Yöntem	130
4	Sonuç ve Tartışma.....	133
	Kaynakça	136

BÖLÜM 6
AFET VE SAVAŞ SONRASINDA ORTAYA ÇIKAN
BARINMA İHTİYACININ KARŞILANMASINDA
UYGULANAN SÜREÇ YÖNTEMLERİNİN
SOSYAL ETKİLERİ
Ahmet Kemalettin KUZUCU – Muhammed KARATAŞ

1 Giriş	137
2 Barınma ve Önemi.....	139
3 Büyük Yıkımlar Sonrasında Barınma ve Konut İhtiyacı	143
4 Barınma İhtiyacının Teminine İlişkin Süreç ve Aktörler.....	144
5 İhtiyaç Sahiplerinin Belirlenmesi	149
6 Konutların Yeniden Yapımında Yöntemler	150
6.1 Geçici Barınma.....	151
6.2 Hasarlı Binanın Onarılması.....	151
6.3 Konutların Yeniden Yapımı.....	152
6.4 Maddi ve Beşerî Kaynakları Açısından Konut Yapımı.....	155
7 Sonuç	157
Kaynakça	160

BÖLÜM 7
İŞ UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK:
NİTEL BİR ARAŞTIRMA
Elif Nihal ÖZDEMİR - Şerife DURMAZ

1 Giriş	165
2 Uyuşmazlık ve Çözüm Yöntemleri	167
3 Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri	168
4 Arabuluculuk	171
5 İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk.....	173
6 Yöntem ve Bulgular.....	174
6.1 Yöntem	174
6.1.1 Araştırmanın Amaç ve Önemi.....	174
6.1.2 Araştırma Yöntemi ve Örneklem	175
6.2 Bulgular.....	176

6.2.1 Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler.....	177
6.2.2 Temalar.....	180
7 Sonuç ve Tartışma.....	190
Kaynakça	208

BÖLÜM 8

ILO SÖZLEŞMELERİ VE AVRUPA SOSYAL ŞARTI KAPSAMINDA TÜRKİYE'DE KADININ ÇALIŞMA YAŞAMINI ŞEKİLLENDİREN HUKUKSAL ÇERÇEVE Neşe Önder Yaşar

Giriş	213
1 ILO'nun Kadın Çalışanlara Yönelik Sözleşme Hükümleri ve Türkiye	214
1.1 3-103-183 No'lu Analığın Korunması Hakkında Sözleşmeler ve Türkiye	216
1.2 4- 41- 89- 171 No'lu Kadınların Gece Çalışması Hakkında Sözleşmeler ve Türkiye	218
1.3 29-105 No'lu Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Hakkında Sözleşmeler ve Türkiye	219
1.4 45 No'lu Yeraltı İşleri (Kadınlar) Sözleşmesi ve Türkiye ..	219
1.5 87 No'lu Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Hakkında Sözleşme ve Türkiye	220
1.6 95 No'lu Ücretin Korunması Hakkında Sözleşme ve Türkiye	222
1.7 100 No'lu Eşit İşe Eşit Ücret Sözleşmesi ve Türkiye	223
1.8 111 No'lu Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi ve Türkiye	224
1.9 118 No'lu Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Hakkında Sözleşme ve Türkiye.....	225
1.10 122 No'lu İstihdam Politikası Sözleşmesi ve Türkiye	225
1.11 142 No'lu İnsan Kaynaklarını Geliştirme Sözleşmesi ve Türkiye	227
1.12 155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamı Hakkında Sözleşme ve Türkiye	228

1.13 156 No’lu Aile Sorumlulukları Olan Çalışanlara İlişkin Sözleşme ve Türkiye	228
1.14 158 No’lu İstihdam Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Sözleşme ve Türkiye	230
1.15 168 No’lu İstihdamı Teşvik ve İşsizliğe Karşı Koruma Sözleşmesi ve Türkiye	230
1.16 175 No’lu Kısmi Süreli İş Sözleşmesi ve Türkiye	231
1.17 177 No’lu Evde Çalışma Sözleşmesi ve Türkiye	232
1.18 181 No’lu Özel İstihdam Büroları Sözleşmesi ve Türkiye	233
1.19 189 No’lu Ev İşçileri Sözleşmesi ve Türkiye	234
2 Avrupa Sosyal Şartı’nın Kadın Çalışanlara Yönelik Hükümleri ve Türkiye Değerlendirilmesi	235
Sonuç	241
Kaynakça	243

BÖLÜM 9
SINIRI GEÇENLER (GÖÇMENLER) TÜRKİYE İŞGÜCÜ
PİYASASINI NASIL ETKİLİYOR?
Mustafa KOÇANCI

1 Giriş	249
2 Türkiye’de Yabancı İşgücü	252
3 Yabancı İşgücünün Türkiye Emek Piyasalarındaki Durumu	261
4 Sonuç	263
Kaynakça	266

BÖLÜM 10
ASGARİ İŞÇİLİK VE SAHTE SİGORTALILIĞA İLİŞKİN
GENEL HUSUSLAR
Muhammed KARATAŞ - Hasan KARABAY

1 Giriş	269
2 Tarihsel Süreçte Asgari İşçilik Uygulaması	270
3 Asgari İşçiliğin Mevzuattaki Yeri	281
4 Sonuç	285
Kaynakça	286

YAZARLARIN ÖZGEÇMİŞLERİ

Ahmet Kemalettin KUZUCU

Akdeniz Üniversitesi İktisat bölümü mezunudur. Yüksek lisansını İstanbul Üniversitesinde Çalışma Ekonomisi Anabilim dalında yapmıştır. Kanada Ontario’da bulunan McMaster Üniversitesine bağlı Centre for Health Economics and Policy Analysis (CHEPA) bölümünde misafir araştırma görevlisi olarak bulunmuş ve sağlık ödeme modelleri üzerine araştırmalarda bulunmuştur. Kamuda denetim ve danışmanlık gibi farklı görevlerde bulunan yazar halen TBMM’de uzman olarak çalışmakta olup 2023 yılında Akdeniz Üniversitesi Sosyal Politika ve Endüstri İlişkileri Programında doktora eğitimine başlamıştır.

Araş. Gör. İbrahim KARA

2012 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde lisans eğitimini tamamladıktan sonra aynı üniversitede 2019 yılında Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalında tezli yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. 2020 yılından beri Akdeniz Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Sosyal Politika ve Çalışma İlişkileri doktora programında eğitimine devam etmektedir. 2016 yılından bu yana Süleyman Demirel Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Yönetim ve Çalışma Psikolojisi Ana Bilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak görev yapmaktadır.

Büşra BARAN

2019 yılında Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde lisans eğitimini tamamlayan yazar, 2023 yılında aynı üniversitenin Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır.

Doç. Dr. Beyhan AKSOY

1997 yılında Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksekokulu'ndan, 2001 yılında Başkent Üniversitesi SBE/Sağlık Kurumları İşletmeciliği Y.L. Programından, 2007 yılında da Başkent Üniversitesi SBE/Yönetim ve Organizasyon Doktora Programından mezun olmuştur. Beyhan Aksoy, 1998-2007 yılları arasında Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi / Sağlık Kurumları İşletmeciliği Bölümü'nde, 2009 yılından sonra da Akdeniz Üniversitesi / İİBF/ Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü / Yönetim ve Çalışma Sosyolojisi Ana Bilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Sağlık yönetimi, çalışma ilişkileri, yönetim ve organizasyon alanlarında ulusal ve uluslararası projelerde görev alan Aksoy'un insan kaynakları yönetimi, bilgi teknolojileri ve çalışma yaşamı, örgüt kuramı, sağlık işletmeciliği ve sağlık alanında sivil toplum örgütleri konularında ulusal ve uluslararası makale ve bildirileri vardır.

Doç. Dr. Mete Kaan NAMAL

1999 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Fakültesinden mezun olan Namal, 2003 yılında Ankara Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Bölümünde yüksek lisansını tamamladı. 2016 yılında ise Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında doktora öğrenimini tamamladı. 2002-2009 yılları arasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında çeşitli görev ve projelerde çalıştı. 2010-2015 yılları arasında Batı Karadeniz Kalkınma Ajansında Birim Başkanlığı ve Yatırım Destek Ofisi Koordinatörlüğü yaptı 2015 2017 yılları arasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğünde Uzman olarak çalışan Namal, 2017 yılından itibaren Akdeniz Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Namal, dezavantajlı gruplar, sosyal politika kapsamında çocuk işçiliği,

girişimcilik, sosyal yardım, sosyal güvenlik konularında akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Ayten YAĞMUR

Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde 2006 yılında lisans eğitimini tamamladıktan sonra aynı üniversitede 2009 yılında İktisat Ana ilim Dalında yüksek lisans, 2015 yılında ise aynı Ana Bilim Dalında doktora eğitimini tamamlamıştır. 2017 yılında Akdeniz niversitesinde ğretim yesi olarak göreve başlamıştır. Yağmur, halen Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi alışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde ğretim yesi olarak görev yapmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi şerife DURMAZ

2007 yılında Süleyman Demirel niversitesinde lisans öğrenimini tamamladıktan sonra aynı üniversitede 2010 yılında alışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimini ve 2016 yılında alışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalında doktora öğrenimini tamamlamıştır. 2007- 2016 yılları arasında Süleyman Demirel niversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmıştır. Durmaz, halen Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi alışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde ğretim yesi olarak görev yapmaktadır.

Elif Nihal ÖZDEMİR

2019 yılında Akdeniz niversitesi alışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünden mezun olan zdemir, 2019 yılında alışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünde yüksek lisansa başlamış ve 2023 yılında mezun olmuştur.

Hasan KARABAY

Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Lisans programından 2014 yılında mezun olmuş, Yüksek Lisansını Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalında tamamlamış ve aynı zamanda 2016 yılından beri Sosyal Güvenlik Kurumunda Sosyal Güvenlik Denetmeni olarak görev yapmaktadır.

Doç. Dr. Mustafa KOÇANCI

1977 Bursa doğumludur. İlk, orta ve lise tahsilini Bursa'da tamamlayan Koçancı, lisans ve yüksek lisans öğrenimini Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Sosyoloji Bölümünde tamamlamıştır. Doktora öğrenimini Gazi Üniversitesi Sosyoloji ABD'de tamamlayan yazar iş yaşamına 2000 yılında Dünya Bankası projelerinde görev alarak başlamıştır. 2006 yılında Başbakanlık bünyesinde çalışmaya başlayan Koçancı, 2016- 2022 yılları arasında Akdeniz Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkilerinde yardımcı doçent olarak görev yapmıştır. 2022 yılında Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi İnsan Kaynakları bölümünde doçent unvanıyla göreve başlayan Koçancı'nın, sosyal politika disiplini kapsamında yoksulluk, dezavantajlı gruplar, sosyal dışlanma, göç ve istihdam/işsizlik konularında çalışmaktadır.

Neşe ÖNDER YAŞAR

Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri lisans programından 2010 yılında mezun olan yazar yüksek lisansını Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında tamamlamış ve 2019 yılından beri Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Politika ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında doktora öğrencisidir. Yazar aynı zamanda 2012 yılından beri Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nde Sosyal Güvenlik Denetmeni olarak çalışmaktadır.

Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK

1970 yılında Kayseri’de doğan Mustafa Öztürk, Lisansını Atatürk Üniversitesi İİBF, İşletme Bölümünde tamamladıktan sonra, 1999 yılında İstanbul Üniversitesi, SBE, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD’nda yüksek lisans ve 2006 yılında Gazi üniversitesi, SBE, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD’nda Doktora eğitimini tamamlamıştır. Özel sektörde çalıştıktan sonra, 2007 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde göreve başlamıştır, halen burada görev yapmaktadır.

Prof.Dr. Muhammed KARATAŞ

1972 yılında Antalya’da doğan Karataş, ilk, orta ve lise tahsilini Antalya’da tamamlamıştır. 1993 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümünden mezun olmuştur. 1996 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Para-Banka Programından “Tasarrufların Yönlendirilmesinde Altın Borsaları ve Türkiye’de Altın Borsası Uygulaması” isimli teziyle mezun olmuştur. Akademik kariyerine 1994 yılında Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde öğretim elemanı olarak başlamış ve 1997 yılında Araştırma Görevlisi olarak Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesine geçiş yapmıştır. 2002 yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalında “Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği)” isimli doktora tezini yazarak bilim doktoru unvanını almıştır. Dr.Araş.Gör. olarak çalışmakta iken 2003 yılında Dr. Öğr.Üyesi olarak atanmış ve akabinde askerlik görevi için askere gitmiştir. 2008 yılında Üniversitelerarası Kurul tarafından Doçent Unvanı almıştır. 2010 yılına kadar Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümünde “Doç.Dr” unvanı ile çalıştıktan sonra Akdeniz Üniversitesine geçiş yapmıştır. 2014 yılında “Profesör” unvanı almıştır. Halen Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde

akademik hayatını sürdürmektedir. Prof. Dr. Muhammed KARATAŞ'ın uzmanlık alanıyla ilgili konularda çok sayıda yerli ve yabancı literatürde yazılmış eserleri bulunmaktadır.

Serap AKAR

Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde 2016 yılında Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde lisans eğitimimi tamamladıktan sonra aynı üniversitede 2021 yılında Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladım ve 2023 yılında yüksek lisans eğitimimi tamamladım.

BÖLÜM 1

GENÇ İŞSİZLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Mustafa KOÇANCI¹

1 Giriş

İş, yani Fransızca “travail”, toplumun oluşmasının molekülü, yapıyı oluşturan parça olarak ele alınır. Toplumdaki her şey iş kavramının doğrudan ya da dolaylı olarak etrafında oluşur/ örgütlenir. Aile de dahil olmak üzere tüm birlikteliklerin temelinde iş yatar. Peki işi bu kadar önemli kılan özelliği nedir?

İnsanoğlu verili dünyada bir başına hayatta kalamaz. Hayatta kalması için verili olanı değiştirmesi, dönüştürmesi gerekir. Bir dal parçasından ok yapmak ile kömürü ateşe atıp suyun buharından enerji elde etmesi özü itibarıyla hayatta kalma arzusudur. İnsan bu dönüşüm içerisinde yaptığı işi hayatının geneli içindeki özel yerinden farklı görebilir ya da bunun farkına varmayabilir.

İnsanın diğer canlı türlerinden farklı olarak işi ortaya koyarken sahip olduğu üç temel özelliği bulunmaktadır. İnsan düşünen/ plan yapabilen bir varlıktır. İçgüdülerinin ötesinde dışsal gerçekliği değerlendirebilme yetisi anlamına gelen düşünme/ plan yapma onu diğer canlıların üzerine koyarken, alet yapabilme becerisi insanı diğer canlıların tümünden farklılaştırır. Alet yapabilme yani Homo Faber olma hali, günümüzde insanı alet yapmak için alet yapabilen insan konumuna getirmiştir. Alet yapmak için alet yapma yetisi insanın

¹ Doç. Dr., ALKÜ, mustafa.kocanci@alanya.edu.tr. ORCID: 0000-0002-3950-3532